

S O * *
Z V E * *
* Z D * *
* * J A

Antonio Gamoneda
KNJIGA HLADU

PREVOD JANEZ ŽUMER

Antonio Gamoneda

KNJIGA HLADU

PREVOD JANEZ ŽUMER

Bil je ostroumen v jetništvu mraza.

V modrem jutru je opazal znamenja: skobci so rezali zimo in potoki so tekli počasi med sneženimi rožami.

Prihajala so telesa samic in on je opozarjal na svojo plodnost.

Nato so se približale nevidne roke. Docela krotek je sledil roki svoje matere.

V žarenju tvojih ustnic kos ugaša.

Globoke rane čutim v tebi in ti se razgaljaš v mojih
izvirih.

Ugaša kos v belih alkovah, kjer sem slep in kjer včasih
zvonovi v tebi silno zagonijo.

Okužba je silnejša od žalosti; mučenih temén
se dotika, v sobe znoja in lavdanuma vstopa in tam
vztrepetava kakor mrzla perut: vlaži umirajoče.

Nečista golobica se bliža počasi, bliža se posodam,
polnim sence,

in tanek pepel lega na sledove živega srebra in solz.

Čprav leča obljublja beraštvo, svetloba, ki jo
napolnjuje, prihaja iz brezna. Pred roženicami,
ki gorijo, visijo niti tišine. Nato

73

izginotja vzdramijo srce.

Antonio Gamoneda

NEUKLONLJIVI

ISKALEC LEPOTE

*»Raste zel, katere imena nihče ne pozna;
takšno je bilo moje življenje.«*

Kal življenja pesnika Antonia Gamonedea je iz asturijske zemlje pognala 30. maja 1931, le nekaj let pred začetkom španske državljanske vojne, ki je odločilno določila njegovo kasnejšo rast. Drug dogodek v pesnikovem zgodnjem otroštvu, ki je imel na njegovo življenje posreden, a nedvomno najmočnejši vpliv, pa je bila nenadna smrt očeta. Tega je mali Antonio izgubil pri rosnem enem letu starosti in se kmalu zatem z ovdovelo materjo Amelio iz rodnega Ovieda preselil v León.

Antoniev oče, ravno tako imenovan Antonio, je bil modernistični pesnik. V teku svojega prekratkega življenja je izdal eno pesniško zbirko z naslovom *Otra más alta vida (Drugo, višje življenje)*. Mati Amelia je ob selitvi v León vzela s seboj le eno knjigo, pesniško zbirko svojega pokojnega moža. Ob tej knjigi se je mali Antonio v času, ko je zunaj zavetja stanovanja v leonski delavski četrti El Crucero divjala vojna in so bile šole

zaprte, sam naučil brati. Kot pripoveduje v dokumentarnem filmu *Escritura y alquimia (Pisava in alkimija)*, takrat ni spoznal le črk, temveč se je srečal z jezikom, ki je bil drugačen od pogovornega jezika vsakdana.¹

Balkon stanovanja, v katerem sta živela z materjo, je bil obrnjen na ulico. V medvojnih in zgodnjih po-vojnih letih je mali Antonio pogostoma tiščal obraz ob mrzle palice balkonske ograje. Kar je videl na ulici pod seboj, ni bil običajen mestni vrvež ali otroška igra, ki bi ga vabila. Z otroškimi očmi, polnimi prebujajočih se čustev, je opazoval nasilje nad nasprotniki frankizma, ki so jih zvezane v trojke po zasneženi cesti gnali proti zaporu, nekdam samostanu sv. Marka.² Podobe brezizhodnosti in spomin na mraz, ki jih je obdajal, ga od tedaj niso več zapustili. A z njim sta ostala tudi spomin na toplino materinega naročja in slutnja svobode, ki je zvenela v stihih umrlega očeta.

Leta 1941, ko je bil star deset let, je Antonio Gamoneda prvič prestopil prag šole, ki so jo v Leónu *pro bono publico* vodili avguštinci. V njej je vzdržal le dve leti, saj je že leta 1943 iz nje izstopil in se, kot se je izkazalo pozneje, dokončno odrekel institucionalni obliki šolanja. Dve leti zatem, na dan po svojem štirinajstem rojstnem dnevu, se je zaposlil v leonski Trgovinski banki (Banco Mercantil) kot kurir in vajenec. Po samostojnem zaključku srednješolskega izobraževanja je v banki

¹ Prim. *Antonio Gamoneda. Escritura y alquimia*, 2008. Ogledano na spletnem naslovu: <https://www.youtube.com/watch?v=XcM-WHAKB9s>.

² Prav tam.

SOZVEZDJA

7

Antonio Gamoneda

KNJIGA HLADU

Naslov izvirnika:

LIBRO DEL FRÍO

PREVOD: Janez Žumer

SPREMNA BESEDA: Janez Žumer

UREDNIK ZBIRKE: Brane Senegačnik

OBLIKOVANJE IN PRELOM: Jerneja Rodica

IZDALA IN ZALOŽILA: Družina d. o. o.

ZA ZALOŽBO: Tone Rode

Tiskano v Sloveniji

NAKLADA: 200 izvodov

Ljubljana 2022

Knjižno delo je izšlo v okviru knjižnega programa, ki ga sofinancira
Javna agencija za knjigo Republike Slovenije v letu 2022.

Več informacij o knjigah založbe Družina najdete na www.druzina.si

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.134.2-1

GAMONEDA, Antonio, 1931-

Knjiga hladu / Antonio Gamoneda ;
prevod Janez Žumer ; [spremna beseda Janez Žumer]. -
Ljubljana : Družina, 2022. - (Sozvezdja ; 7)

Prevod dela: Libro del frío
ISBN 978-961-04-0956-4
COBISS.SI-ID 130213635